

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

РОБІТНИЦТВО ПОСИЛЮЄ БОРІТЬБУ З ІНФЛЯЦІЄЮ

Вашингтон. — З хвилиною, як злікається боєвий фронт в Кореї, повинен повстати домашній фронт боротьби з інфляцією. До такого переконання прийшли провідники зорганізованого робітництва, себто Американської Федерації Праці, Конгресу Індустріальних Організацій та залізничних, братніх організацій. Усі ці організації мають у своїх рядах 15 мільйонів членів. Провід тих організацій має свої заступників в „Юнайтед Лейбор Палісі Коміті“.

Глобальне поширення військових баз

Вашингтон. — Промовляючи про радіо на тему розбудови воєнної машини, Карл Р. Венденсен, помічник секретаря армії, заявив, що \$6,500,000,000, яких департамент оборони тепер домагається, це тільки маленька частина того, що ще треба буде видати на розбудову воєнних баз, якщо не вибухне війна, бо на випадок війни потреби були б далеко вищі. Покищо розбудова ведеться з такою метою, щоб можна було з вибухом війни відразу поширити воєнну мобілізацію на великі частини землі. Нові військові бази, зокрема для літунства, треба побудувати в Америці, як і в інших країнах, зокрема в Європі, на Середземному морі та в Північній Африці, де незабаром будуть віддані до вжитку 77 нових баз для самої тільки повітряної фльоти. Про цього роду роботу не говориться в Конгресі, бо це військова тайна.

МЕЙОР НЬЮ ЙОРКУ І ХЛІБНИЙ СТРАЙК

Мейор Імпедітері, що тепер є у відпустці, зживав можливі заходи для припинення страйку вівторка в Нью Йорку і Нью Джерсі. Призначення Імпедітері, державними посередниками. Величезні пекарні заявили, що скоріше припинять чи скоротять продукцію хліба, ніж піддаються тискові страйкуючих шоферів.

ПРОТИ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ЛЬОЯЛЬНОСТІ

Вашингтон. — Американський Союз Цивільних Свобід (Ди Американ Сивил Лібर्टіс Юніон) відніс до президента Трумана з п'ятьма в справі провірки федеральної програми льояльності. Організація спирається на рішення судів, які видають присуди, що йдуть всупереч програмі льояльності. Ця програма, пишеться у листі до президента, спричинила в країні атмосферу, дуже небезпечну для демократії. Люди почували себе тероризованими і відступають від старої американської звичаю, щоб говорити, що є людини на думці та вступають до такої організації, яка кому подобається, щоб не наразити себе в очах уряду на нелояльність. Письмо, яке підписав Ернест Енджел, президент організації, твердить, що на більйони льояльних та патріотичних людей трапляється тільки одиниці, що виявляють нелояльність і за ними слідкує Федеральне Бюро Інвестицій, щоб вони не наробили шкоди. Якщо не буде зміни в програмі нелояльності, тоді багато спосібних людей відмовляться вступати на урядову службу. Письмо домагається також негайного переслання тих осіб чи організацій, на які в'їло підозріння нелояльності, чи якоїсь підривної акції, як теж публічного проголошення, кого й за що обвинувачують. Дораджується також мати на увазі такі організації, які були і є льояльними, а в яких тільки провід опинився в руках комуністів.

ВЕЛИКЕ ЗАПОТРЕБУВАННЯ РОБОЧОЇ СИЛИ

Вашингтон. — Ще далеко до верха оборонної продукції, а вже відчувається, тут і там, брак людської сили. Це турбує чимало Чарльза Е. Вілсона, Директора Мобілізації Оборони, бо він знає, що незабаром треба буде куди більшого числа робітників, якщо оборонне виробництво має розвиватися згідно з наміченим планом. Ще цього року треба буде мати нових два мільйони робітників, а в 1952 році додаткових два і пів мільйона. Переміна фабрик з цивільного виробництва на військове відбувається швидко, щоб не творити хаосу, а тим самим і пересувати робітників з одної фабрики до другої повільно. Проте брак робочої сили дається уже тепер відчувати, хоч ще до осені далеко, а щойно в осені буде оборонна продукція в повній розгоні. Тому теж уряд настоює, щоб переводити якнайскоріше „робітничу регабілітацію“, себто, щоб ужити як робочу силу ще й тих три мільйони людей, яких тепер не беруть до праці з причини різних фізичних недомогань. Іншого джерела людської сили нема.

В АМЕРИЦІ

Сім років була активним членом Компарції в дорушення ФІ Мери Мейвора, яка була скариномом парторганізації комуністів в Вашингтоні. Вона заявила, що у Вашингтоні є 18 комуністичних осередків та клубів і 230 членів компартії. Значець історії літератури Іраку та Індії і ситові славян знавця мов Великого Сходу віденський професор Вернер Гайгер запрошений до Колумбійського Університету для провірки в центральні іранських студії. Використав свій гелікоптер вітрянкою типу для врятування трьох моряків, які кинулися у застої біля Пенасколи, не помітили як вітер одігнав од них ізнього човна. Шлот, „дбухуючи“ прорелоро гелікоптера на човен, підняв його надто поточальних моряків. Подала до Федеральної Суду Юліо Стадларнік (СЮ) за порушення контракту, злісне втручання до робітників і за організацію ембарго за постачання заводу, Пульман - Стандарт Кар Менюфактурінг Компані, „Алабама“.

ІРАНСЬНІ ЕКСТРЕМІСТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ОРІЄНТАЦІЇ НА МОСКВУ

Тегеран, Іран, 9 липня. Екстремістичні іранські націоналісти, в своєму спорі з Британією в справі нафти, домагаються вчора в парламенті перорієнтації іранської закордонної політики на Советський Союз, замість на Захід. Те саме вже від кількох днів проявляється в іранській націоналістичній пресі, яка тепер майже в один голос з комуністичною підтримує уряд Моссадеха в його безкомпромісовому становищі щодо націоналізації британських нафтових полей в Ірані. Моссадех, для успокоєння екстремістів, заявив, що іранський уряд розглядає тепер можливі

БРИТАНІЯ РОЗБУДОВУВАТИМЕ СВОЮ ОБОРОННУ СИЛУ НЕЗАЛЕЖНО ВІД КОРЕЇ

Лондон, 9 липня. Британський міністер закордонних справ, Герберт Моррісон, заявив вчора, що Британія продовжуватиме розбудову своєї оборонної сили повними темпами, без огляду на евентуальне перемир'я в Кореї. Остерігаючись британський нарієд перед безпідставним оптимізмом насамперед щодо самих можливостей замиренья в Кореї, Моррісон вважає, що власне випадок комуністичного нападу в Кореї і теперішні заходи щодо перемир'я промовляють за тим, щоб західні країни ще тільки збільшували свою оборонну силу. Виступ Моррісон на мас свій зв'язок зі загальними настроями британської публічної opinіo, яка бажала б звільнитися від додаткових тягарів на озброєння, покликуючись на „мир“.

СОВЕТИ ДЕМОНСТРУЮТЬ НОВІ ТИПИ ЛІТАКІВ

Москва, 9 липня. П'ять нових моделей турбо-літаків продемонстрували вчора Совети у великій авіаційній параді, що відбулася на аеродромі Тушин біля Москви та якій приглядався „сам“ Сталін, члени Політбюро, закордонні представники і около 500,000 публіки. Парада відбулася з нагоди „Дня Авіації“ і була найбільшою советською повітряною демонстрацією від часу закінчення війни. В ній взяло участь приблизно 500 літаків та кілька сот парашутистів. Нові моделі турбо-літаків визначаються великою швидкістю, деякі з них, правдоподібно, більшою від швидкості голосу. Американський авіаційний аташе, що приглядався параді разом з іншими закордонними представниками, назвав її „дуже добрим“ і „дуже, дуже інтересним видовищем“. Продемонстровано нові моделі теж деяких інших літаків. Урядові „Ізвестія“, коментуючи вчорашню демонстрацію, пишуть в редакційній статті: „Тоді, коли американська авіація своїми чорними крилами приносила світові смерть і жах, советська авіація, разом з усіма советськими бійцями, стоїть на сторожі творчої праці нашого народу та державних інтересів Советського Союзу“. Протиамериканські висупи були теж в інших советських заявах з тої нагоди.

ЗАПОВІДАЄТЬСЯ ФОРМАЛЬНЕ ЗАКІНЧЕННЯ ВІЙНИ З НІМЕЧЧИНОЮ

Вашингтон. — Президент Труман звернеться цього тижня до Конгресу в справі проголошення закінчення воєнного стану з Німеччиною. Однак президент запропонує, щоб Злучені Держави остали надалі сторожем чужинського, ворожого майна, а теж забезпечили собі права мілітарної окупації Німеччини. Конгрес дасть на це свою згоду. Наслідки цього будуть такі, що Західна Німеччина за кілька місяців контролюватиме майже всі свої внутрішні та закордонні справи, а Високий Комісар Злучених Держав, Джон Дж. МекКлой, зрезигнує, а місце теперішньої Альянської Високої Комісії займе Рада Амбасадорів у Бонн. Справа німецьких кордонів буде відложена на пізніший час. Надіється, що незабаром визнають Західну Німеччину 33 інші держави, включно з Англією та Францією.

УКРАЇНСЬНІ СЕЛЯНИ КЛОПОТОМ ДЛЯ КРЕМЛЯ

Гері Шварц пише в Нью Йорк Таймс про напруження між селянством і советським режимом, покликуючись на промову Л. Г. Мельникова, голову Української комуністичної партії, з якої виявляється, що укрупнення колгоспів переводилося в Україні так насильно, що це викликало невдоволення. Виглядає, що Кремль буде змушений хвилюю відступити від творення великих „агроміст“. Нема також ніякого ентузіазму щодо нової кремлівської „ідеї“, а саме, щоб по-

ЧЕРГОВИЙ РАДІОВИСТУП ПРОФЕСОРА ДОБРЯНСЬКОГО

Вашингтон, 9 липня. У зв'язку з переданими американськими пресовими агентствами та американською пресою виступом московської партійної „Правди“ проти „розкриття“ в поезії В. Союзи „Любів Україну“ проп'яв „українського націоналізму“, коментатор Америкен Бродкастинг Компані, Гуннар Бек, відбув окреме радіо-інтерв'ю з головою Українського Конгресового Комітету, проф. Левом Добрянським. Інтерв'ю було передане в дні 3-го липня в год. 10:30 ввечері через радіостанцію WMAL у Вашингтоні та WJZ в Нью Йорку. Зміст цього інтерв'ю: Запит: Д-ре Добрянський, советський уряд, за посередництвом „Правди“, гостро критикував Українську Комуністичну партію за те, що вона дозволила на передрук в місцячому журналі малої поезії „Любів Україну“. Що це нам говорити? Відповідь: Просто це, що Кремль в сьогоднішніх днях не пропускає жадної нагоди для гноблення почувань з боку українського народу до його національних традицій та національної волі. Запит: Ви думаете, що українці, хоча вони є частиною Советського Союзу, сьогодні більше, ніж коли змагалися до національної незалежності? Відповідь: Вони змагали до неї вже і за царів та здійснили її в 1918 році, щоб два роки пізніше втратити її під ударами червоної армії. Впродовж останніх 30 років, за Сталіна, українське бажання волі було дуже живе. На ділі, половина під-советських народів це росіяни. Українці, разом з балтійськими народами, грузинами, білорусами та іншими в останньому десятиріччі сильно виступали проти ярма російського імперіалізму. Запит: Який вжиток ми можемо з цього зробити? Відповідь: Я думаю, що державний департамент зчас собі тепер справу з того, що можна б звертатися зі закликами до поодиноких народів в Советському Союзі, як це в остан-

У ВІВТОРОК ПОЧИНАЮТЬСЯ НОВІ ПЕРЕГОВОРИ В КОРЕЇ

5 високих альянських старшин переговорюють з 4 ворожими; вступні наради в Каесонг відбулися „гармонійно“

Токіо, 9 липня. Головна квартира ген. Метью Ріджвея повідомила сьогодні, що після вчорашніх „гармонійних“ вступних нарад в зруйнованому місті Каесонг, завтра почнуться там же мирові переговори, в яких візьме участь 5 високих альянських старшин і 4 ворожих. Вступні наради відбулися вчора і тривали 7 годин. Ворожа делегація приїхала до Каесонг автомашинами з Пйонг-янґ, тоді коли альянські представники переїхали туди гелікоптерами. На цих вступних нарадах не заторкувано самих справ перемир'я, тільки обговорено зустріч високих старшин на завтра. Після того, як альянські представники звернулися з початкових нарад, альянська головна квартира подала імена генералів і адміралів, що візьмуть участь у властивих мирових переговорах. З альянського боку в переговорах візьмуть участь: адмірал Чарльз Тірнер Джой; командант альянської фльоти на Далекому Сході; адмірал Арлай Бурке, командант відділу крейсерів на корейських водах; ген. Лоренс С. Крейті, заступник командант альянської авіації на Далекому Сході, ген. Генрі І. Годес, заступник шефа штабу Восьмої Армії в Кореї, та ген. Пейк Сун Юп, командант Першого Корпусу Корейської Республіканської Армії. З ворожого боку переговоруватимуть: генерали північно-корейської армії: Ман Іль і Лі Санг Чо, та генерали комуністично-китайських „добровольців“ Тунг Гуа і Гейн Санг. В переговорах мають бути устійними передумови перемир'я, зокрема проблема, чи воно має наступити на теперішній боєвій лінії, чи на 38-й паралелі. Теж невідомо, чи цією ж конференції наступлять ще кінцеві наради між головними командантами обох воюючих армій, генералом Ріджвеєм з альянського боку та з генералами Кім Іль Сунгом і Пенг Тег Гуаї, командантами північно-корейської і комуністично-китайського війська. Альянська головна квартира держить в суворій тасмицькій перебіг переших нарад, як теж поробила такі самі заходи для других, не допускаючи кореспондентів. В кінцевому комунації з перших нарад подано, що вони відбулися „гармонійно“ і „без випадків“. При зустрічі представників не було жадних поздорювань. Альянські представники приїхали цілком без зброї, тоді як ворожа делегація, хоча сама була без зброї, зате привезла зі собою велику кількість озброєних кірасами і кулеметами сторожів, що їх назвали „приймимим персоналом“. З альянського боку все ще виявляється багато скептицизму щодо можливостей перемир'я та його евентуальних цілей з ворожого боку. Юнайтед Прес довідується з поінформованих джерел, що на випадок зривання переговорів з ворожого боку, альянці негайно почали б могутній наступ.

„ТРИ ПОЛКОВНИКИ“ — альянські представники, які взяли участь у вступних нарадах в справі перемир'я в Кореї, що відбулися в неділю в зруйнованому місті Каесонг. Вліво великого американського військового гелікоптера, який тільки що висадився в Каесонг, стоїть (ліва): представник північно-корейської армії полк. Лі Су Янг, полк. американського Корпусу Морської Піхоти Джеймс Морей і полковник авіації Едвард Дж. Кім. Полк. Кім заявив офіційно, що конференція була „гармонійною“.

АЛЯНЦІ ПОЧАЛИ „ОБМЕЖЕННИЙ НАСТУП“ В СХІДНІЙ КОРЕЇ

Токіо, 9 липня. В тому самому часі, коли в зруйнованому Каесонг альянські і комуністичні представники обговорювали подробиці зустрічі і мирових переговорів між високими старшинами обох армій, альянські війська на східному секторі корейського фронту почали „обмежений наступ“, випираючи ворога з його позицій та здобуваючи дві милі терену. Наступ переведено в гористо-лісистої околиці Янг-гу, у віддалені около 30 миль від Японського моря. В цій акції прийшло до запеклих боїв, з участю важкої зброї. Бої продовжувалися теж у ввечірню сумерку. На інших ділянках фронту приходило тільки до „легкого контакту“ між патрульними відділами. Вчора, вже другий день з черги, приходячи до більших повітряних боїв між з'єднаннями альянських і ворожої авіації. В боях з ворожого боку брали участь турболітаки советського типу МІГ. Три ворожі літаки були збиті і один пошкоджений. Всі альянські літаки повернулися на свої бази. Інші з'єднання альянської авіації продовжували бомбардування ворожих воєнних об'єктів в заплілі, наприкладю на помітно скріплюючи ворожу противітряну оборону.

ТРОК ПОВОК АВА І ЛЮДЕЙ

Вартсборо. — Великий причіпний трок, навантажений пропаном, розгальмувавшись на гірському схилі між місцевостями Монтеісло і Мідделтаун в районі Солвенс канві, нагнався на цілу шеругу авт. розторопивши 11 із них, та забивши на смерть четверо і поранивши шістнадцятеро людей. В деяких автах загорілася в баках бензина.

ПАРИЖ ОБХОДИТЬ СВОЄ 2,000-РІЧЧЯ

Париж, 9 липня. Військовою музикою, танцями на вулицях та найбільшими в історії міста штучними вогнями почав вчора Париж святкування 2,000-ї річниці свого заложення. Не зважаючи на свою старість, людсьть. Відбувся окреме ювілейне прийняття, в якому взяло участь понад 100 посадинок різних французьких і закордонних столиць. На прийнятті промовляв посадинок Парижа, П'єр де Голь, брат ген. де Голя, що сидів між папським нунцієм по його правому і посадинок Москви, Михайлом Ясновим по лівому боці. В своїй промові п. де Голь заявив, що „громадяни Парижа пишуться своїм минулим і певні свого майбутнього“. З нагоди ювілею, президент Труман переслав посадинок Парижа окремого листа, висловлюючи Парижові вдячність вільних людей за вклад міста в „світову культуру, мир і оборону великої спадщини християнського світу“.

В СВІТІ

Західно-німецька поліція „репатріювала“ примусово вже понад 2,000 молодих німецьких комуністів, що нелегально перекрались через кордон з советської зони для підривної роботи. До Франції приїхала група американських ескадронів з Комітету закордонних справ для провірки військової і господарської оборонної підготовки західно-європейських країн. Групу очолює сенатор Теодор Грін демократ з Род Айленд. Приватна п'ятидверська сторожа Панаського Престою, що складається зі 100 осіб, виступила публічно з домагалями підвищити платні. Болгарський протеконістичний підпольний рух почав масово підпалювати збіжки на полях під гаслом: „Ані зерно болгарського збіжжя, московським окупантам“. Подішення господарського пошкодження в Іспанії заповідьдств, в наслідок дуже добрих жив в цьому році.

Subscription rates table with columns for price, duration, and location.

ПОМИЛКА І ЗЛОЧИН МИНУЛОГО

„Імпозантну зміну“ можна завважати тепер в Америці у відношенні до ДПН... у порівнянні з 1946 роком, пише з Мюнхену до „Вол Стрит Джорнел“...

Мюнхен ще жаль лишастись „столицею ДПН“ в Європі і туди спрямовані кроки також різних американських емісарів, що намагаються годити еміграцію з-під Совєтів...

Чемберлін стверджує, що, не зважаючи на факт, що так багато „ДПН“ вже виїхало до різних країн, залишилося ще в Німеччині багато їхніх організацій...

Згадуючи за різні скитальчі групи, які спорять за те, якою має стати будуча Росія, як і совєтських агентів, яких так багато між ними, Чемберлін приходить при кінці до такого висновку...

Як бачимо, усього тільки кілька років, а дії великі переміня. Хай це буде для нас усіх заохотою до ще більших зусиль в праці для ліквідації інших „помилочок“ та „злочинів“...

В неділю 8-го липня почалися в Каесонґ вступні розмови альянських і комуністичних військових представників в справі перемир'я на фронті...

З хвилиною, як припиняться стрільня, починається розмова. Але завішення зброї та припинення воєнних дій на фронті ще не означає миру...

Що може статися в міжчасі? Алянти рахуються з можливістю совєтського нападу в іншій частині світу. Іран, Греція, Югославія або Німеччина могли б видаватися Совєтам...

Інше діло з Червоною Магичною півницею, що алянти самі не хочуть підняти всі свої сили з Кореї та схирувати їх на місці есентауального нового нападу...

Практичні користи зі закінчення війни — припинення жертв. Виясниться теж доля 10,000 американських воїнів, яких зараз тримають в таборі...

Тільки з'єднувала Марія вімов блаженні крила тиші й спокую, як їх хтось розривав. І вона блудила змученим поглядом у темряві. Затишли шуми міста, стихали сусіди, а вона ніяк не засне...

Потім приходили видва з рідного села, прогнали цих і заступали їх собою, безладно, безцільно блукаючи, переростаючи вмиль у неймовірні пролетелюсності і розмови, і формую. Справжня війна марив, тільки тиха й безкровна...

Злучені Держави і Об'єднані Нації матимуть моральне право твердити, що вони здержали комуністичну агресію в Кореї, що відповідає правді і що без сумніву з великою їхньою перемогою...

Прочитавши таке повідомлення ми зрозуміли, що „Голос Америки“ неінформовані про справжній стан з листами до Сталіна, як не знає й про обсяг діяльності і компетенцію „головного совєтського делегата в ОН Маліка“...

НЕПОІНФОРМОВАНІСТЬ

„Голос Америки“ — як повідомляли недавно з Вашингтону — звернувся до народів Європи і Азії з проханням заважити Сталіна листами з виголовою „закінчити криваву війну в Кореї“...

Пригадаймо всім відому річ, що до „батька народів“ звертаються з подякою всі визначені „мудрим вождем“ люди: звертаються: ударики, стахановці, багатостанковці, штандартники, бригадери, гітломосовці, герої соціалістичної праці, лауреати сталінських премій, п'ятитисячники, герої сталінських праці, робітники сталінських заводів, залізничники, артисти, орденослави, селяни сталінських укруплений колгоспів, нагороджені медалями, селяни-пролетки, неукрупнених колгоспів, а також всі звільнені від „фашистського“, „капіталістичного“, „буржуазного“, „фашистського“, „буржуазно-демократичного“, „парламентарного“ та інших видів урлінення, всі воєднані народи та всі народи, що живуть під „сонцем сталінської конституції“...

Кожний з цих „вдячних, совєтських“ людей пише прийнятні два листи до Сталіна: перший — з подякою за „високе відзначення“, другий — з обличкою „перевиконать норми“. Ми звичайно не в силі підрахувати точно всіх цих „вдячних“, але приблизну цифру можемо усталювати за совєтськими відомостями.

„Депутат Верховної Ради Руденко вираховує, що на харківщині є 87 тисяч стахановців, 3100 швидкоствільників, 2370 багатостанковців, 194 герої стахановської праці“...

„Депутат Верховної Ради Руденко вираховує, що на харківщині є 87 тисяч стахановців, 3100 швидкоствільників, 2370 багатостанковців, 194 герої стахановської праці“...

Саме перемир'я матиме теж великий вплив на внутрішньо-американську політику, голововно у зв'язку з виборами президента країни в наступному році. Воно дасть серйозний аргумент президентові Труману та демократичній партії...

Злучені Держави і Об'єднані Нації матимуть моральне право твердити, що вони здержали комуністичну агресію в Кореї, що відповідає правді і що без сумніву з великою їхньою перемогою...

„Депутат до Верховної Ради з Лоухців Шовковлиць вираховує, що на Полтавщині є 92 тисячі бригадирів продукції відмінної якості, 37 тисяч ударників і 23 тисячі стахановців“...

„Депутат до Верховної Ради з Лоухців Шовковлиць вираховує, що на Полтавщині є 92 тисячі бригадирів продукції відмінної якості, 37 тисяч ударників і 23 тисячі стахановців“...

„Депутат до Верховної Ради з Лоухців Шовковлиць вираховує, що на Полтавщині є 92 тисячі бригадирів продукції відмінної якості, 37 тисяч ударників і 23 тисячі стахановців“...

„Депутат до Верховної Ради з Лоухців Шовковлиць вираховує, що на Полтавщині є 92 тисячі бригадирів продукції відмінної якості, 37 тисяч ударників і 23 тисячі стахановців“...

„Депутат до Верховної Ради з Лоухців Шовковлиць вираховує, що на Полтавщині є 92 тисячі бригадирів продукції відмінної якості, 37 тисяч ударників і 23 тисячі стахановців“...

Передомово книжка, 164 сторінок друку, а заголовку тієї книжки „Броди“...

Нарешті сильніший відгомін великої і тажкої битви, що кипіла і до споду википіла в Брідському кітлі — сім років тому. Знайшла в тому кітлі смерть велика частина ідейної і патріотичної молоді Галицької Воєводства. Зійшлися під Бродами три марканти події найновішої історії. Махківа, Крути і Базар, щоб черговий раз кров'ю засвідчити виданість великої ідеї і любов до Рідного Краю...

Сім років треба було чекати на появу більшого і точнішого свідцтва про українську трагедію під Бродами 18. і 19 липня 1944 року?

Багато зложенося на те причини — від політичних обставин почавши, а на перестраку українського емігрантського громадянства скінчивши. Українська дивізія виїхала з війни з маркою німецьких колаборантів, хоча марку найменше заслужувала. Чесна частина громадянства признавала українську патріотичність і велику посьвіту Дивізії, але голосно цього старалася не говорити...

Тож тільки через свою малу поінформованість „Голос Америки“ направляє людей на безнадійну стежку. І це тим більш дивно, коли шеф „Голосу Америки“, державний секретар Ачесон, ще недавно звертався через голову „батька народів“ безпосередньо до грузинського народу, а не до Сталіна...

Але тоді само собою з'являється питання: з чим звертається до народів Європи і Азії, не штовхати ж їх на хибний шлях писання листів до Сталіна та це з проханням припинити „криваву війну в Кореї“...

І тут ми підходимо до другої частини повідомлення „Голосу Америки“, а саме: що мусять вислати головний совєтський делегат таке, чого не терпеливо чекає весь мир? Малік весь час „закликає до миру“; він, як голова Ради Безпечки хотів прийняти голову світового конгресу миру, навіть термін визначив і не зміг; він весь час вказує світу на „винувника агресії в Кореї“...

Ми знаємо, що хотів би чучати (Закінчення на стор. 3-тій)

Книжка „найгнівнішею вождем усіх часів і націй“ у найгарячіший пункт великої битви на східному фронті, перестала за кілька днів існувати, залишивши на полі бою найменше п'ять тисяч убитих та три тисячі ранених і полонених. А що могло з більшістю ранених і полонених статися — знаємо добре з різних джерел...

Сім років треба було чекати на появу більшого і точнішого свідцтва про українську трагедію під Бродами 18. і 19 липня 1944 року?

Багато зложенося на те причини — від політичних обставин почавши, а на перестраку українського емігрантського громадянства скінчивши. Українська дивізія виїхала з війни з маркою німецьких колаборантів, хоча марку найменше заслужувала. Чесна частина громадянства признавала українську патріотичність і велику посьвіту Дивізії, але голосно цього старалася не говорити...

Тож тільки через свою малу поінформованість „Голос Америки“ направляє людей на безнадійну стежку. І це тим більш дивно, коли шеф „Голосу Америки“, державний секретар Ачесон, ще недавно звертався через голову „батька народів“ безпосередньо до грузинського народу, а не до Сталіна...

Але тоді само собою з'являється питання: з чим звертається до народів Європи і Азії, не штовхати ж їх на хибний шлях писання листів до Сталіна та це з проханням припинити „криваву війну в Кореї“...

І тут ми підходимо до другої частини повідомлення „Голосу Америки“, а саме: що мусять вислати головний совєтський делегат таке, чого не терпеливо чекає весь мир? Малік весь час „закликає до миру“; він, як голова Ради Безпечки хотів прийняти голову світового конгресу миру, навіть термін визначив і не зміг; він весь час вказує світу на „винувника агресії в Кореї“...

Ми знаємо, що хотів би чучати (Закінчення на стор. 3-тій)

Advertisement for 'ВИШНЕВИЙ ЦВІТ' (Cherry Blossom) by Olga Rany.

може, від мене вони не одержать й останніх листів і пакуноків. Все можливе. Могли пакунок украсти на пошті, або забрало гешеу. Склала всі листи в скриньку й лягла спати. І шум захихання міста, і біль душі, і втома, що зв'язила тіло й зробила його безвольним, і темнота ночі — все злилося в одне велике, що зветься незрозумілість.

Пам'ятала тільки першу мить: голова була стиснута з усіх боків колочними ледцатами, косий хтось тягнув від голови так, що аж боліла шкура. Вона ледве видобула з грудей крик і заллювала очі.

плоть. І душа, організм, все тіло були налиті отрутою пойдій. Ніби весь світ був спалений пожежою або знящений потопом. Лише вона нагадувала Ноїв ковчег, а її душа, як с тра динця - голубка, літала над грішною пустою, оплакуючи смерть добрих душ.

Марія йшла до міста. Від міста до її села шість кілометрів. Йшла на базар, щоб зустріти там сусідів або одеського чача, з яким могла б їхати чи йти до села. Виїхала на базарну площу. О, помста долі! З церкви не спадали, як раніше, галки, з тим жартіврадним криком, що був піснюю неба, блаженною піснюю, в якій поєднувалася і велч храму, і спокійний шум міста. Цей крик вводив вау в загадковість мрійного середньовіччя. Тепер біля церкви сидів жабрак з голыми опухлими ногами. Ятқи були порожні. Крамничі, що були кругом — замкнені. Візлю пустою, відреченість від них людина. На базарі не здіймалася пара від гарячих страв, молока й чаю, не пахло лукою й достатками. Не літали над базаром голубки, що приносили тікше шчастя. Базар, байдужа безлюдна пустка, площа страху. Замість того базару, що був колись, зустріла лише згадку про нього. Не нісся гамір аж за місто, не підіймався над ним, як радість людських буднів, що через працю потрапила сюди й бриніла голосом великого велетня. Колось у базарній

день вози не вміщалися на площі й розповзалися аж по вулицях, що забігали до площі базару. Над залахом страв різних печив панували запах луки з сіном, нісся гамір праці, селянських жпна, перемішаний з вигуками суперечок базару. (Продовження буде).

СВОВОДА SVOBODA

UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПРЕДПЛАТА:		СУБСКРИПЦІЙНІ ТАРИФИ:	
На рік	\$10.00	Один рік	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Шість місяців	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Три місяці	\$2.75

В Джерсі Ситі і закордоном:
Foreign and Jersey City Rates:
На рік \$12.00
На шість місяців \$6.50
На три місяці \$3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОВОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОМИЛКА І ЗЛОЧИН МИНУЛОГО

„Дипломатну зміну“ можна завважати тепер в Америці у відношенні до ДіПі в порівнянні з 1946 роком, пише з Мюнхен до „Вол Стріт Джорнал“ з 2 липня Вільям Генрі Чемберлін, маючи на думці головно так, що чудом врятувалися від совєтської репатріації. Дану в Ялті згоду Великої Британії та Злучених Держав на примусовий поворот до Совєтів усіх тих, що були до 1939 року совєтськими громадянами він вважає „не тільки злочинним з боку звичайної людності, але також жасливою політичною помилкою“. Сьогодні це для кожного ясно. Ставлення до них цілковито змінилось; якраз ними дуже зацікавлені нині ті чинники, які рахуються з можливістю воєнного конфлікту з Совєтами.

Мюнхен ще далі лишається „столицею ДіПі“ в Європі і туди спрямовані кроки також різних американських емісарів, що намагаються годити еміграцію з-під Совєтів, чи таких американських журналістів, що хотіли б знати, якими думками та планами живуть російські, українські, кавказькі та інші „ДіПі“. До таких журналістів належить також Чемберлін, що вже не раз їздив до Європи з цєю метою, а Росія чи Совєти становлять для нього вже десятки років предмет спеціальних студій. Остання його стаття на тему „ДіПі“ (а про них писав він багато разів і завжди зі співчуттям) інформувало головно про тих російських та українських „ДіПі“, що це залишилися в Німеччині.

Чемберлін стверджує, що, не зважаючи на факт, що так багато „ДіПі“ вже виїхало до різних країн, залишилося ще в Німеччині багато їхніх організацій. Він каже, що там ще виходить яких десять російських газет та журналів і стільки ж українських. На 32 організації, які зложени з не-російських народів Совєтського Союзу, на українців припадає не менше 20. Чемберлін пише, що йому було надзвичайно цікаво знайти в гуртку яких 100 представників різних груп „ДіПі“ та слухати їхніх оповідань, як вони врятувалися та яка їх думка щодо об'єднання усіх груп для боротьби з совєтською неволюю. Між ними були „українські націоналісти, які не тільки ненавиділи комунізм, але взагалі недовіряли росіянам і аргументували, що Україна повинна бути, згідно зі справедливостю, незалежною державою“. Розповідаючи про розсварені російські групи, Чемберлін стверджує, що поділені також й українці, при чому згадує також деяких українців, з якими розмовляв, чи таких, про яких розповідав, як от Стахова, редактора „Сучасної України“, який розповідав про УПА, а далі про „легендарного революціонера-терориста Степана Бандеру“, групу Багряного і „Раду“, себто Українську Національну Раду, яка „претендує на законне наслідство по Національній Раді, або парламенту, який постав в Україні в 1917 році“.

Згадуючи за різні скитальчі групи, які спорять за те, якою має стати будуча Росія, як і совєтських агентів, яких так багато між ними, Чемберлін приходив при кінці до такого висновку, що одні з тих груп є за цілість Росії, а другі, як українці, кавказці та інші, — самостійники, перейняті не тільки протикомуністичним духом, але й проти російським. Як би не було, закінчує Чемберлін, але ці „ДіПі“, а зокрема ці найновіші, доставляють багато „політичних, економічних, та соціальних інформацій“ та є „єдиним живим контактом, який можна нині мати з народами Совєтів“, а це становить бодай „хоч якусь противагу могутній совєтській міжнародній п'ятій колонії“.

Як бачимо, усього тільки кілька років, а які великі переми. Хай це буде для нас усіх захоютою до ще більших зусиль в праці для ліквідації інших „помилочок“ та „злочинів“, що досі не дали змоги перемогти слушній українській справі.

Олеся РАНЬ

ВИШНЕВИЙ ЦВІТ

Не спочиваючи, піднесла руки вгору й посилала, мов стріли, прокляння, отруєні не нависто серця, на голову того, що створив це все. Не пам'ятала, як довго це було. Схамуєлася, немов промінь. Божий осяяв увесь морок. Стала на коліна й молилася Богу, просячи в неба прощення за те, що сказала молодечими устами страшне прокляття. Підійшла до ліжка й звалюлася на нього, немов у задулу чи ковтула отрути. Нічого не чула. Чула тільки виразно кожний удар серця, що нагадувало: додому, додому! Її душа була вже дома, а тіло тут. Совість почала картати. Може, там батьки випарюють з голоду. А може, навіть усе село.

Дістала із скриньки всі ліси та, пробігавши їх, знаходила

Можливі наслідки можливого замирення

В неділю 8-го липня почалися в Касонг вступні розмови альянських і комуністичних військових представників в справі перемир'я на фронті. Тим самим перемир'я на фронті набрало реальних можливостей. Які реальні можливості його наслідків?

З хвилиною, як припиняється стріляння, починається говоріння. Але завішення зброї та припинення воєнних дій на фронті ще не означає миру. Це тільки перемир'я, хвилеве припинення воєнних дій, під час якого дипломати намагаються дійти до порозуміння та усунути причини конфлікту при „круглому столі“. Теоретично стріляння може знову початися. Проте, в цьому випадку, як це вже підкреслено в американських офіційних заявах, відновлення воєнних дій на фронті означало б вже не тільки відновлення корейської війни, але й початок нової світової війни; зі Совєтським Союзом по одному боці і зі Злученими Державами по другому. Так як справи маютьися тепер відновлення війни в Корей виглядало б мало правдоподібним. Але теж до підписання „припечатання“ миру там ще далека дорога.

Що може статися в міжчасі? Альянти рахуються з можливістю совєтського нападу в інші частини світу. Іран, Греція, Югославія або Німеччина могли б видатися Совєтам більш поплатними об'єктами нового нападу. Незалежно від таких передбачувань, альянські війська в Корей будуть задержані в повній силі аж до часу евентуального підписання миру. Якби тоді мала початися евакуація, то найвище до Японії, а не назад до Злучених Держав. Значить, війна чи мир — поважні американські сили будуть далі зв'язані з Кореєю.

Інше діло з червоними. Маючі певність, що альянти самі не почнуть агресії, вони можуть відтягнути всі свої сили з Корей та скерувати їх на місце евентуального нового нападу. Америка й це мусить брати до уваги й тому навряд чи зі закінченням війни в Корей можна сподіватися демобілізації. Автім, її міг би вирішити тільки Конгрес. Натомість продовжуватиметься покликування до збройної служби і новобранці служитимуть 24 місяці.

Практичні користі зі закінчення війни — припинення жертв. Виясниться теж доля 10,000 американських воїнів, імена яких є тепер на листі „пропавших в акції“. Зменшаться теж видатки на здержання збройних сил, що тепер виконуватимуть гарнізонну службу. Проте, сама сила армії, що вносить тепер три з половиною мільйона осіб, як теж даліш видатки на зброєння будуть в цілості здержані. Ці видатки — так сказати б — замітні. Вони в цьому бюджетовому році, що скінчився 30-го червня, виносили понад 45 білліонів доларів. В 1952 бюджетовому році, який тількищо зачався, вони виносимуть 69 білліонів, та будуть відповідно збільшуватися і в наступних роках.

Не важко передбачити і

можливості політичної капіталізації евентуального перемир'я в Корей. Цілком певно обі сторони намагатимуться представити перебіг війни в Корей і її припинення як виключно свою перемогу та виграну. Москва, крім того, намагатиметься відповідно скапіталізувати для себе ініціативу в перерваних започаткованій нею ж війни, представляючи Америку та її союзників за агресорів.

Злучені Держави і Об'єднані Нації матимуть моральне право твердити, що вони здержали комуністичну агресію в Корей, що відповідало правді і що без сумніву з великою їхньою перемогою. Це твердив, звичайно, ген. Ріджвей, за-

Микола Очерет

НЕПОІНФОРМОВАНІСТЬ

„Голос Америки“ — як повідомляли недавно з Вашингтону — звернувся до народів Європи і Азії з проханням заваляти Сталіна листами з висловом „закінчити криваву війну в Корей“. Одночасно Г. А. призвав головного совєтського делегата в ОН Маліка „виловити те, що нетерпляче чекає весь мир“.

Прочитавши таке повідомлення ми зрозуміли, що „Голос Америки“ неіноформований про справний стан з листами до Сталіна, як не знає й про обсяг діяльності і компетенцію „головного совєтського делегата в ОН Маліка“. Тому й хочемо в міру наших сил хоч деякими інформаціями допомогти „Голосові Америки“, а тоді може він звернеться „до народів Європи і Азії“ з тим, чого „нетерпляче чекає весь мир“.

Пригадаймо всім відому річ, що до „батька народів“ звертаються з подякою всі визначені „мудрим вождем“ люди; звертаються: ударники, стахановці, багатостратки, швидкістники, бригадири, п'ятистотничі, герої соціалістичної праці, лауреати сталінських премій, п'ятистатичники, герої стахановської праці, робітники сталінських заводів, нагороджені званням, орденочислени, селяни сталінських укрупнених колгоспів, нагороджені медалями, селяни простих, неукрупнених колгоспів, а також всі звільнені від „фашистського“, „капіталістичного“, „буржуазного“, „нацистського“, „буржуазно-демократичного“, „парламентарного“ та інших видів уярмлення, всі воєднані народи та всі народи, що живуть під „сонцем сталінської конституції“.

Кожний з цих „вдячних, простих, совєтських“ людей пише принаймні два листи до Сталіна: перший — з подякою за „високе відзначення“, другий — з об'явкою „перевиконав норми“. Ми звичайно не в силі підрахувати точно всіх отих „вдячних“, але приблизну цифру можемо устанавити за совєтськими відомостями.

„Депутат Верховної Ради Руденко вираховує, що на харківщині є 87 тисяч стахановців, 3100 швидкістників, 2370 багатостратників, 194 герої стахановської праці“.

Являючи, що припинення війни на 38-мій паралелі було б великою перемогою для Об'єднаних Націй, хоча тоді про перемир'я це й мови не було.

Саме перемир'я матиме теж великий вплив на внутрішньо-американську політику, головню зв'язку з виборами президента країни в наступному році. Воно дасть серйозний аргумент президентові Труманові та демократичній партії. Але все стоїть під одним великим знаком запиту: як довго це перемир'я потриває. В альянських колах, крім припущень можливостей нової совєтської агресії в іншому місці, видивається теж можливість, що Москва, покинувши в Корей, тепер може на деякий час притихнути та звернути головну увагу на „внутрішню агресію“, а саме, скріплення підривної роботи її п'ятих колон в поодиноких країнах та на посилення підготовки „світової революції“.

Р. Купчинський

„Битва без легенди“

Передомною книжка, 164 сторінок друку, а заголовок тієї книжки „Броди“. Хто знає всю трагічність того заголовку, з поспіхом хапється за книжку, щоб її прочитати.

Стоїть двадцять чотири сторінки...

Нарешті сильніший відгомін великої і тяжкої битви, що кипіла і до споду викіпіла в брідському кітлі — сім років тому. Знайшла в тому кітлі смерть велика частина ідейної і патріотичної молоді Галицької Волині. Зійшлися під Бродами три марканті події нашій найновішій історії. Маківка, Крути і Базар, щоб черговий раз кров'ю засвідчити відданість великій ідеї і любов до Рідного Краю. Дивізія „Галичина“, переказана потім на „Першу Українську Дивізію Української Національної Армії, одержала під Бродами свій вогневий хрест, заплативши за нього горами трупів і річками крові.

Сім років треба було чекати на появу більшого і точнішого свідчення про українську трагедію під Бродами 18. і 19 липня 1944 р.

Чому? Навпевно не тому, що не було кому про те писати, напевно не тому, щоб люди не хотіли про те писати.

Багато зложилось на те причин — від політичних обставин похвально, а на перешкоду українського емігрантського громадянства скінчивши. Українська дивізія вийшла з війни з маркою німецьких кольорів, хоча на марку найменше заслуговувала. Чесна частина громадянства признавала українську патріотичність і велику посвту Дивізії, але голосно цього старалася не говорити (перспективи вийзду за море!), мудрі задним розумом кидали громів на організаторів і велику посвту Дивізії, але голосно цього старалася не говорити (перспективи вийзду за море!), мудрі задним розумом кидали громів на організаторів і велику посвту Дивізії, але голосно цього старалася не говорити.

Враховувавши все це, ми можемо з певністю твердити, що на кожен без винятку день року припадає щонайменше два мільйони листів на ім'я Сталіна і то таких, що мусять бути обов'язково написані і відіслані. І в кожному з цих листів „визначні“ люди будуть прославляти „геніального і мудрого батька народів“ за його заботу про корейський народ, який може звільнитися тільки війною, від визиску капіталістичних акул“.

Тож тільки через свою малу поінформованість „Голос Америки“ направляє людей на безнадійну стежку. І це тим більш дивно, коли шеф „Голосу Америки“, державний секретар Ачесон, ще недавно звертався через голову „батька народів“ безпосередньо до грузинського народу, а не до Сталіна. Чому ж „Голос Америки“ ігнорує приклад свого шефа?

Але тоді само собою з'являється питання: з чим звертається до народів Європи і Азії, не штовхати ж їх на хибний шлях писання листів до Сталіна та ще з проханням припинити „криваву війну в Корей“, яку ні Сталін, ні СССР, ні союзна Китайська республіка не вела і не веде.

І тут ми підходимо до другої частини повідомлення „Голосу Америки“, а саме: що мусить висловити головний совєтський делегат таке, чого „нетерпляче чекає весь мир“? Малік весь час „закликає до миру“, він, як голова Ради Безпеки хотів прийняти голову світового конгресу миру, навіть термін визначив і не зміг; він весь час вказує світу на „винувника агресії в Корей“, він кожного виступу в своїй промові відзначає, що тільки „Совєтський Союз хотів дати можливість корейському народові самому створити в себе свій народно-демократичний уряд“ і російський народ в цьому дає дружню допомогу. Це все говорено значить не того „чекає нетерпляче весь світ“?

Ми знаємо, що хотів би чути (Закінчення на стор. 3-тій)

Між тим, що хотів би чути (Закінчення на стор. 3-тій)

Марія йшла до міста. Від міста до її села шість кілометрів. Йшла на базар, щоб зустріти там сусідів або одностельчан, з якими могла б їхати чи йти до села. Вийшла на базарну площу. О, помста долі! З церкви не спадали, як раніше, галки, з тим життєрадісним криком, що був пісню неба, блаженною пісню, в якій поспівувалася і велич храму, і спокійний шум міста. Цей крик вводив ває у задоволеність мрійного середньовіччя. Тепер біля церкви сидів жебрак з голими опухлими ногами. Ятки були порожні. Крамничі, що були кругом — замкнені. Вияло пустою, відреченістю від них людини. На базарі не здіймалася пара від гарячих страв, молока й чаю, не пахло лукою й достатками. Не літали над базаром голуби, що приносили тихе щасття: Базар, байдужа безлюдна пустка, площа страху. Замість того базару, що був колись, зустріла лише згадку про нього. Не нісся гамір як за місто, не підіймався над ним, як радість людських буднів, що через працю потрапляла сюди й бриніла голосом великого велетня. Коліси у базарний

день вози не вмщалися на площі й розповзалися аж по вулицях, що забігали до площі базару. Над запахом страв різних печив паував запах луки з сіном, нісся гамір праці, селянських живля, передшаний з вигуками суперечок базару.

„Продовження буде“

Між тим, що хотів би чути (Закінчення на стор. 3-тій)

Між тим, що хотів би чути (Закінчення на стор. 3-тій)

Між тим, що хотів би чути (Закінчення на стор. 3-тій)

ЗАЯВА АМЕРИКАНСЬКОГО КОМІТЕТУ ВИЗВОЛЕННЯ НАРОДІВ РОСІЇ

В цих днях „Свобода“ вмістила ширшу статтю про наряду російських політичних організацій у Фюссені (Німеччина) в середині травня ц. р., що мала довести до створення спільного Комітету, чи Союзу Антитолшевських російських (великоросійських) угруповань.

Ця нарада відбувалась в значній мірі з ініціативи Американського Комітету Визволення Народів Росії, але розбилась з огляду на недогортання між собою російських угруповань по національному питанню, а, власне, щодо майбутньої долі інших поневолених народів в нинішньому СРСР. Крім того, нарада розбилась ніби то з огляду на категоричні вимоги представників Американського Комітету щодо редакції резолюції по цьому ж національному питанню.

Як видно із зазначеної статті у „Свободі“, поведінка представників Американського Комітету викликала невдоволення російських угруповань, чому дали вираз у своїх статтях в „Новому Русскому Слові“ — російській політичній дієчці Д. Далі і А. Керенської.

Нині Американський Комітет виступив у тому ж „Нов. Русскому Слові“ (23. 6. 51) із заявою по сузіздікці пп. Далі і Керенського, а в якій подає також ширшу інформацію про завдання Комітету та його мету.

Оскільки ця організація виступає під назвою — „Американський Комітет Визволення Народів Росії“, то з нею безперечно належить ближче познайомитись.

Як подає Редакція „Нов. Рус. Слова“, головою цього Комітету є Юджин Лайонс, а визначним членом Ісаак Дон Левін.

Завданнями Комітету є — об'єднати всі еміграційні сили, — як можна бачити, не тільки російські, але й інших поневолених народів СРСР, — в загальній боротьбі проти большевицької тиранії.

Далі просимо переклад головної частини заяви:

„Змагаючи створити такий об'єднаний фронт, Американський Комітет недовідає делегував одного з чижчепідписаних (Дон Левіна) до Франції й Німеччини. Він мав доручення з'ясувати — серед різних російських організацій і угруповань національних меншостей, єсть тих розбіжностей, що перешкождали минулим спробам об'єднання демократичної еміграції. Повернувшись, наш представник доложив Комітетові, що в Європі є широкі можливості побороти існуючі труднощі й добитись дійсного погортження.

„Мета й діяльність нашого Комітету остільки ж проста, що не може викликати жадних сумнівів й тлумачень. Наш Комітет являє собою групу американців, що уже від довгого часу беруть участь в активній боротьбі проти совєтської диктатури. Від минулого року ми намагались знайти базу для моральної й матеріальної свободолобним емігрантським групам, що боряться проти сталінського режиму.

Ми організували наш комітет з надією, що такі еміграційні організації підуть нам на зустріч і створять своє широке Об'єднання для плідного співробітництва з Американським Комітетом. Ми шукали й шукаємо дружнього й вільного співробітництва з тими російськими організаціями й групами національних меншин, які ставлять єднання вище партійних інтересів, перемогу над большевиками — вище особистих

АПОСТОЛИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРАВД

Господарське питання у Філадельфії само собою набравши більшої актуальності. Від деякого часу група людей, зацікавлених господарськими проблемами, почала разом сходитися й у взаємній згоді думок шукати розв'язки питань, які уже на часі й вимагають безпосереднього рішення. Звичайно, найважливішим для нашого господарського піднесення це передовсім охопити наше господарське життя у зорганізовані рамки й зацікавити господарськими справами якнайширші круги нашої громади. З тим наміром ініціативна група для поживлення господарського життя у Філадельфії, що назвала себе „Господарським Комітетом“, скликала на неділю, 24 червня, загальногромадський господарський нараду. Не зважаючи на полудневу пору й дошкулючу спеку, зійшлося біля сотні громадян, які спільно засталися над покращанням нашого господарського життя.

Наради відкрив голова тимчасової Господарської Комісії у Філадельфії, д-р Володимир Галан, який у короткому слові наказав на важливість зорганізованої дії нашої еміграційної громади для собою народу, з якого вона вийшла, бо лише такою діяльністю створюються народні цінності. Згадавши про загальні висліди цієї діяльності нашої американської громади, яка спільними силами побудувала своє культурне, релігійне й громадське життя — створила Союзи, церковні й всякі інші організації — промовець з'ясував актуальну господарську проблему й запропонував нараді розглядати перш за все дві головні проблеми: справи: а) це справу піддержки й розросту нашого купецтва та піддержки й розбудови української банкової інституції, яка під назвою Українського Товариства існує від років у Філадельфії. У Злучених Державах усі інституції мусять триматися на рівні, але підтримка українських інституцій українською громадою — це перш за все побудова загальної народної цінності, яка не приносить зиску одній, чи другій одиниці, але творить загальне добро.

Наступний промовець пан Михайло Дубас кинув кілька практичних завдань, які мали переконливу силу. Він подав, що в 1950 році Українське Будівельно-позичкове Товариство дало 50 позичок на суму около 150 тисяч доларів і вони принесли йому понад 8 тисяч доларів у відсоток. Якби цих позичок було 500 — тоді вони дали б річно около сотні тисяч доларів; за десять років це вже побороло б суму мільйона доларів, а за тридцять років (товариство існує більше тридцять років) — три мільйони. Сума трьох мільйонів тому важна, бо з такою сумою можна відкрити справжній банк. Цю суму можна здобути й іншою дорогою, наприклад: якщо зібрати тисячу осіб з вкладом 3 тисячі доларів кожній. Коли б ця сума вдалась комусь за велика, тоді можна б взяти 6 тисяч осіб і зменшити вклад до 500 доларів. Та це лише калькуляції. Товариство визначило собі далеко скромнішу мету: до кінця близького року здобути 300 нових вкладників. І це — може — дасться осягнути, бо зацікавлення охочою людиною акцією помітно зростає.

Третій промовець з-поміж найновішої імїграції, інж. Зосим Дончук, звернув увагу на певну психологічну рису нової імїграції, яка справді силою була вирвана з рідної

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЮТІКА, Н. Н.

Вшанування пам'яті Симона Петлюри

27 травня в православній церкві старої еміграції відбулася урочиста панахида по Головному Отаманові. В першій половині православної еміграції таку панахиду відсудили 10 червня. Знов греко-католицька церква служила урочисту панахиду в день присягання патріарха Головного Отамана Філея УГК округи Могач-Валей, цебто 17 червня. Тому не дивно, що саме на цю останню урочистість панахиди усі православні українці уся зорганізувалися. Рано о год. 7, у великій залі Грейс Чорч, філія УГК влаштувала урочисту академію і великий концерт, присвячений пам'яті Головного Отамана. Урочисту частину відкрив хор українців м. Ютика „Молитвенно за Україну“, а коли хор проспівав молитву зійшовши сцени, ми побачили художньо виконані два великі портрети: Головного Отамана Симона Петлюри та полковника Євгена Кошовця, а між ними великий державний герб України. В цей час заорочили усі присутні українці, в яких прозвучали слова „Слава Україні і героїцї її воїнам“.

В суботу, 23 червня, вечірня школа українства заролась відвідувачами задувала дитячим гамором. Усюди чути рідну мову, усюди видно народний чертатий одяг. То українські діти збираються зустрітати дорогих гостей і своїх рідних батьків, що з радісним обличчям входять у простору світлицю при 9 вулиці 710, в будинку О. Васильяна. Представники наукових й громадських установ завітали до нас: „Свободу“, „Самопомощь“ і Ватківського Комітету, а далі о. катехит Е. Папак та вчитель під проводом директора, д-ра К. Кисельського.

Свято починається молитвою. Потім директор вітає учасників та закликає з гордощами: „Ми вже так „забагатіли“, що навіть звиклиши видати друкований завіт наших курців за 2 роки праці, щоб був він дорогою пам'яткою для всіх наших учнів, батьків і всіх наших прихильників. У цьому ж всім нашим зусиллям, всім нашим успіхам й невдач. Читайте це зводження, то знайдете там частинку своїх радощів і гордощів. Бачите, що вміє працювати мушкетер, але не чухається своєї моти, історії, літератури, традиції, мистецтва. Є тав відзначені особливим друком всі наші перемоги й змаганні за підйняття успіхів, яких маємо 40%.

НЕПОІНФОРМОВАНІСТЬ

Мета Комітету — як бачимо — добра, але щодо його настановлення в питанню національному, то про те уже багато говорять уживання терміну „меншости“...

ВИБУХИ І ПОЖЕЖИ В НЮАРКУ

Нюарк. — Велетенська пожежа, в якій вибухли й згоріли 2,100,000 галонів пропану (газу) і яка завдала на 5 мільйонів доларів шкоди, сталася в суботу 7-го липня о першій годині дня в пристані Нюарк. Чистерни з пропаном належала фірмі Воррен Петролеум Корпорейшен. Зі 11 цистерн згоріли 70. Крім того, в околицях заводу Воррена потерпіли великі ушкодження два інші заводи, будинки, авта і т. п. Численні пожежні команди, в тому й прибули з Нью Йорку, чотири години стояли безпомічно на поважній віддалі від пожежі, що палала навколо веленого жарю. Пропан був призначений здебільша для опалення будинків та для кухонь. В неділю пожежа була локалізована, Енергієне слідувало на місці провадити агенти Еф. Бі. Ай, Морської розвідки, і Вільського кримінально-слідчого відділу. Біля складів Воррена знайшли набої начинені вибуховими речовинами. Людські жертви пожежі становлять 11 поранених — здебільша робітників потерпілого підприємства. Початкове слідуство виключає можливість саботажу.

НА ХЛІБОРОБСЬКІ ПРОДУКТИ

Вашингтон. — Хліборобська комісія Палати Репрезентатів зголосить цього тижня поправку до законопроекту про контроль цін, яка виключить хліборобські продукти від завершення назад цін, до чого включено також і існуюче 10-процентове завернення цін на м'ясо. Комісія ще перед рішенням вислуджала двох відпоручників з Об'єсу Стабілізації Цін, а потім репрезентатів годилив худоби, та бавовняного й молочного виробництва. Подібний натиск на занеження завершення цін дасться відчувати і щодо фабричних виробів. Це одне не спинає Чарльза Вільсона, Директора Мобілізації Оборони, від дальшої вимоги гострої контролю та завершення цін.

поново портрети, що встали на сцені. Тому ми звернулись до розпорядника на залі й запитали про дотора. „Є, то справа цікава, ми звернулись. — каже розпорядник. — до крамниць з проканним надіждати портрети і одержати повидомлення, що портрети всі вже розпродані. Що ми мали робити? Але нас вичувач п. Войтович. Він, знаєте, працює уночі, а в день свята. Та вшануши в чому справа він скоротив свій сон до мінімуму і за два тижні ми мали оці чудові портрети разом з гербом України. Але найважливішу подяку філія УГК склала Українській Доміні, яка дала своє призначення для проєкції, хору, друкованих деклямацій, заспівали й ініціативу УГК так і Ділового Комітету. Ми подякували за роз'яснення і ще раз повернулись до сцени, щоб помолуватись художньо виконаним портретам і Гербом Української Держави.

НЬО ЙОРК, Н. Н.

Вшанування шкільного року у Великій Осеційській Курсах

В суботу, 23 червня, вечірня школа українства заролась відвідувачами задувала дитячим гамором. Усюди чути рідну мову, усюди видно народний чертатий одяг. То українські діти збираються зустрітати дорогих гостей і своїх рідних батьків, що з радісним обличчям входять у простору світлицю при 9 вулиці 710, в будинку О. Васильяна. Представники наукових й громадських установ завітали до нас: „Свободу“, „Самопомощь“ і Ватківського Комітету, а далі о. катехит Е. Папак та вчитель під проводом директора, д-ра К. Кисельського.

Свято починається молитвою. Потім директор вітає учасників та закликає з гордощами: „Ми вже так „забагатіли“, що навіть звиклиши видати друкований завіт наших курців за 2 роки праці, щоб був він дорогою пам'яткою для всіх наших учнів, батьків і всіх наших прихильників. У цьому ж всім нашим зусиллям, всім нашим успіхам й невдач. Читайте це зводження, то знайдете там частинку своїх радощів і гордощів. Бачите, що вміє працювати мушкетер, але не чухається своєї моти, історії, літератури, традиції, мистецтва. Є тав відзначені особливим друком всі наші перемоги й змаганні за підйняття успіхів, яких маємо 40%.

ОДУМ-ІВЦІ В АМЕРИКАНСЬКІЙ АРМІЇ

На днях у Нью Йорку, співробітники редакції „Віслетеля ОДУМ“ та ближчі друзі випроводжали в армію Богдана Марущака, активного члена ОДУМ, члена редакційної колегії „Віслетеля ОДУМ“, та одного з активних учасників українського громадського життя. Приїхавши десять місяців тому з Європи, він старанно вивчав англійську мову, вчився в вечірньому каледжі, працюючи одночасно в одному бюрі ньюйорської фірми. В армію Богдан пішов добровільцем в повітряну флоту. Акуратність, старання праця над собою, настирливість в осягненні своєї мети, які проявляв Богдан Марущак, повинні стати прикладом для нашої новоприбулої в цю вілську країну, молоді.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний монолог і поставила його на службу нашнім країнам та нашому поневоленому українському народові.

УКРАЇНСЬКА РАДІОПРОГРАМА
ПІД УПРАВУ О ПЕТРА МЕЛЬНИКА
В НЬО ЙОРКУ
— уряджує: —
В НЕДІЛЮ, 15. ЛИПНЯ 1951 Р.
(SUNDAY, JULY 15, 1951)
ВЕЛИКИЙ ФЕСТИН
в METUCHEN, N. J.
(У ВЕЛИКОМУ САДІ П. І. МИКІТКИ)

ПОЛЕВА СЛУЖБА БОЖА в год. 10-тїй рано.
В ПРОГРАМІ: Відкриття Фестиву й піднесення Пралорів. Відбиканковий Турнір, з участю мужських і жіночих дружин: У.С.К. Нью Йорк, У.С.К. Нюарк, У.С.Т. Пасевіч, „Трибуз“ Філадельфії. Легко-атлетичні змагання в бігах. Вручення ЧАНУ Української Радіопрोगрами П. Мельника для найкращої спортивної дружини. Солоспівня, Народні Танки. Деклямації. Вибір Королеви Краси. Вручення нагород за найкраще виконання точок програми.
Підчас Фестиву: Шалашний одержить телевізю, любовна пошта і ін. Ріани Несподіваника.
На Фестиві пригратиме ОРКЕСТРА В. БОСОГО.
Після програми ЗАБАВА З ТАНЦІМИ ПІД ЗВУКАМИ оркестри В. Босога до піані ноці!
ДОЗД НА ФЕСТИН: з Нью Йорку: Автобусами від Церкви св. Юрія (7-ма вул.) від год. 8-ої рано до год. 12-ої полудне. Автобусами від Церкви св. Володимиря (14-та вул.) від год. 10. до 12-ої полудне. АВТАМИ з Нью Йорку через Holland Tunnel до Джерсі Ситі. Нюарк Route 25 аж до Metuchen будуть подані дальші вказівки по дорогах. З Філадельфії і Трентону ці самі вказівки.

ЛИШЕ ОДИН РАЗ В НЬОАРКУ, Н. ДЖ.!
УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ ТЕАТР В НЬО ЙОРКУ
під мистецьким проводом МИХАЙЛА МАНГЛЯРА
СУБОТА, 14. ЛИПНЯ (SATURDAY, JULY 14) 1951 РОКУ
WIDEMAY HALL, 929 BROAD STREET, NEWARK, N. J.
„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ“
опера на 3 дії С. Гулака-Артемовського.
Початок вистави в 8. год. ввечері.
Постава: М. Мангляр. Диргент: К. Куковський. Хормайстер: В. Заїтвичев. Концертмайстер: Л. Вахлянин. Постава таців: М. Бочка. Художнє оформлення: Н. Агучин. Адміністратор: М. Радчук.
Головні партії виконують: М. Чалій (Карас), Є. Винниченко-Мозгова (Одара), М. Рогоска (Оксана), Ю. Ковінько (Андрій), Л. Рейнгардт (Султан), І. Самошич (Імам), С. Горіадр (Саліх-Ага), та інші. — Велика оркестра, хор та балет. — Танці у виконанні балетної групи І. Фікса. Костюми п. Бражника.
Квитки по ціні від \$1.00 до \$3.60 можна купити: Базар, 91 Mercer St., Укр. Народний Дім, 180 Williams St., та в день вистави при касі театру від 5. год. ввечері.
УВАГА: Адміністрація театру просить бажаючих відвідати виставу придбати квитки в перепродажу, щоб уникнути довгих черг та непорозумінь біля кас театру в день вистави. Як це сталося 10. червня в Нью Йорку.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

